

עין משפט
גד מצוה

^{לד א מיי פיו מהלי תרומות הלכה ע: לד ב מיי שם הל' ז: לד ג מיי שם הל' ח:}

מוסף רש"י

כשהיא חוזרת. אקרא קרי ובה כהן כי תהיה אלמנה וגרושה חרע אין לה, כשהיא חוזרת לבית אביה חוזרת לתרומה כי (לקמן טז). במורה מן הקדשים. מזה ושוק, ומזה בתרומה, למורס הוא דלתא, והאי לא תאכל לעולם הוא, ולא תימא דמשמע תחת בעלה ישאל דמשמע קרא ובה כהן כי תהיה לאש זר היא בתרומה הקדשים כי, דהא אוקימנא להאי קרא צנעלה לפסול לה כגון נתיב וממור ותלל שפסיל עולמית, וכהנה דמינסא לור דלא אלה מושבה אל בית אביה ילפינן, מכלל דמעיקרא לא אלה, ומילתיה דרב חסדא מנחומת נפקא, דאיכא שמה מינה הכי קאמר יש לך אחרת שאוכלת בקדשים כגון תרומה ואינה אוכלת במורה, ואיזו זו, זו חוזרת דסמיך לה ובה כהן כי תהיה אלמנה (טז). מנין לעובד כוכבים כי שפסולות. כהנה מתרומת אביה, ולויה ישראלית כגון שנישאו לכהן וילדו לו בנים ובשמתו בעליהן היו אוכלות תרומה בשביל בניהם, ואם בא עליה עובד כוכבים ועבד פסלה מתרומה וכ"ש מכהונה (עריב טח).

סח:

ל"מא קרא היא בקדשים לא תאכל. פי' דאי לתרומה למודה אתא א"כ לימא קרא היא בקדשים דכולה פרשתא לתרומה קדשים ומדכתיב בתרומת הקדשים שמע מינה דלמורס מן הקדשים נמי אתא ואם תאמר ואימא דכוליה להכי אתא לומר שאין חוזרת לחזה ושוק ואמר רבינו ינחק דפשטא דקרא איירי בתרומה דאיירי בה

בכל הפרשה:

רבי עקיבא דדריש וויין. צנעלהדין פרק ארבע מיתות (דף נא.) רבי ישמעאל אחי בת ובה אני דורש:

כמאן בר' עקיבא דדריש וויין. הק' ה"ר משה מריגנסצור"ג דמאן תנא דפליג עליה דר' עקיבא התם גבי בת ובה צפ' ארבע מיתות (שם דף נא.) רבי ישמעאל והתם צהיאי צמעתא גופא אמרינן ור' ישמעאל האי בת ובה מאי דריש ציה לרבות בת צעלי מומין אלמא דר' ישמעאל נמי דריש ווי ומירך דה"פ כמאן כרבי עקיבא דדריש ווי דמוקי ווי דוצת לרבות נשואה ולא מנריך לרבות בת צעלי מומין והוא הדין דמרצה הכא לויה ישראלית אצל רבי ישמעאל דמנריך התם לרבות בת צעלי מומין דקאמר לפי שמצינו שחילק הכתוב בין תמימים לצעלי מומין יכול נחלוך צנעותיהן ה"נ יהא נריך כאן לרבות בת צעלי מומין ולא נוקמיה לרבות לויה ישראלית וק"ק בסמוך דקאמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל מנין לעובד כוכבים ועבד שצאו על כהנת לויה ישראלית כי ומרבינן ט (לויה) לויה ישראלית מוצת ופריך כמאן כרבי עקיבא דדריש ווי טפי הוה ליה לאקשווי דר' ישמעאל אדר' ישמעאל דהכי דריש מוצת לויה ישראלית והא אינטריך לנת צעלי מומין כדדריש התם ואר"י דלא נקט הכא ר' עקיבא לאפוקי ר' ישמעאל דהא ר' ישמעאל נמי דריש ווי אלא לאפוקי שאר תנאי דלא דרשי ווי צעלמא מדע דלא קאמר אפי' תימא רבי ישמעאל אלא אפילו תימא רבנן ועוד יש לומר דר' ישמעאל לא דריש ווי והא דקאמר צנעלהדין (שם:) ורבי ישמעאל האי בת ובה מאי עביד ליה לא מסקי הכי אלא למאן דדריש ווי:

עובד כוכבים ועבד דאזו בני הויה נינהו לא ליפסא. פירש בקונטרס דה"ה דה"מ למימר נמי חייבי כריתות לא ליפסלו אלא נקט עובד כוכבים ועבד משום דאיירי בהו לעיל דקמי כותי דהיינו עובד כוכבים וצמתני' (לקמן דף טט:) תנן העבד פוסל משום ציאה ומשני דפסלי מדר' יוחנן כי' ומהאי קרא משתמעני נמי חייבי כריתות וק' לר"י דכל היכא דקמי כותי לאו בתורת עובד כוכבים נקיט ליה אלא לפסולא צעלמא כי יהאי דתנן (קדושין דף עד.) אלו הספקות שתוקי ואסופי וכותי וצאלו נערות (במנחות דף עט. ושם) דתנן הבא על הממזרת והנמניה והכותית יש להן קנס ודייקינן צפ' שור שנגח ד' וה' (צ"ח דף נח: ושם) דקסבר כותים גירי אמת הן מדיש להן קנס ועוד ר' יוחנן משום ר' ישמעאל דנקט עובד כוכבים ועבד אמאי לא נקט חייבי כריתות וגראה לר"י דפשיטא ליה להש"ס דעיקר קרא דלאיש זר איירי צחיצי כריתות כדאמר פ' עשרה יוחסין (קדושין דף עה:) גבי עובד כוכבים ועבד השתא ממזר הוי מיפסל צציאתו מיציעא ואפילו לר' יהושע דלא הוי ממזר מחייבי כריתות מ"מ כיון דחמיירי חשיבי לאיש זר ואפי' אותם חייבי כריתות דלא הוו זר אאלה מעיקרא כיון דעיקר קרא צחיצי כריתות איירי והכי פריך ואימא נצעלה לפסול לה חייבי כריתות דוקא ולא חייבי לאוין ומשני כי תהיה אמר רחמנא לרבות חייבי לאוין ומיהו חייבי לאוין כיון דלא חמיירי צעינן דליהוי זר אאלה מעיקרא כדלקמן ופריך עובד כוכבים ועבד דלאו בני הויה נינהו לא ליפסלו דלא אתרבו מכי תהיה חורים נמי לא אקריו דאין צהם ממזרות ולא חמיירי דאין צהם אלא לאו צעלמא ומשני דפסלי מדרבי ישמעאל אצל חייבי כריתות לא נפקי מהתם דבני אלמנות וגירושין הוו לאחריני אלא מלאיש זר ועיקר קרא צדידהו משתעי:

עובד כוכבים ועבד. וא"ת והא אינטריך למכתב אלמנה וגרושה לומר שחוזרת כשנאחלמנה או נתגרשה וי"ל דא"כ לכתיב חד מינייהו דלית ליה כריכותא דר' עקיבא דבסמוך ומדכתב תרייהו דריש למי שיש לו אלמנות וגירושין יאזו כי': ואימא

אלמנה לכהן גדול פרק שביעי יבמות

האי מיבעי ליה לגופיה. לור גמור אצל הך דלאו זרה היא אינטריכא ובה כהן לאסרה: מרי וכל זר כחיצי. וכל זר לא יאכל קדש (ויקרא כב) ועוד גבי בת כהן כתיב ושצה אל וגו' מלחס אציה תאכל וכל זר לא יאכל צו (שם) ומהכא תיפוק לאו לנת כהן הנשאת לישראל לאוסרה תחת בעלה לתרומה: דרבי

יוסי צר' חנינא צפרק הערל להמיר אונן בתרומה: ואכסי. האי דנת כהן כי תהיה מיבעי ליה לליקווחין גמורים ולאשמועינן כשהיא חוזרת לבית אציה צמיתת בעצל חרע אין לה אינה חוזרת לחזה ושוק של שלמים לאכול כשאר אחיות האוכלות כדכתיב אתה וצניך וצנוטיך (ויקרא י): **אשכנז כהנא.** דמיפסלא לתרומה צציאת פסול: **דאי"ר אבא.** צפ' יש מומרות: ר' עקיבא דורש וויין צנעלהדין צפרק ד' מיתות (ד' נא:) ישמעאל אחי בת ובה אני דורש: **גוליה ובה קרא יסירא הוא.** דהא כתיב לעיל מיניה וכהן כי יקנה נפש וגו' ויליד ביתו ומלי למכתב אצתריה וכי תהיה לאיש זר: **לכהונה מנלן.** שלא תנשא עוד לכהן משבא עליה פסול: **אלמה לא.** בתמיה. והא משכמת לה דקאכלה צעילי צנה ואינטריך לאשמועינן דאם תיבעל לפסול לה תיאסר: ק"ו. ולא אינטריך ובה לרצויה: והיא **כנותנא.** קושא היא כלומר אינטריך לרצויה דק"ו ההוא דקילפת מיניה איסורא היא המדה ונותנת הדין להמיר ולא לאסור כהנא דקדיש גופה כי': ווי **מוהיריס מן הדין.** מדין ק"ו לאוקמינה צללו גמור הא קי"ל (מכות דף יז:) דאין מוהירין מן הדין: **גלוי מילתא צעלמא הוא.** ולא מילף מיניה ילפינן לאו לכהונה מתרומה דממילא כיון דאיפסלה לתרומה איפסלה לכהונה דתרומה היינו קדושת כהונה: **ואימא נצעלה נצעלה** לפסול לה חייבי כריתות. שאם בא עליה אחיה פסלה מתרומה דבי נשא אצל חייבי לאוין כיון דתפסי להו בה קידושי לא פסלי לה וכותי ונתין וממזר דפסלי מנלן: **הנך דאיש צבו הויא.** מדלפקה להך ציאה צלשון הויה שמע מיניה צבני קדושין משתעי קרא ואפי' פסלי: **לאפוקי חייבי**

כריתות ל"ג: **אי הכי.** אימא קרא דוקא בני קידושין נקט ועובד כוכבים ועבד לא פסלי. וה"ה דמני נמי למימר חייבי כריתות לא ליפסלי אלא משום דאיירי צהו לעיל דקתני כותי היינו עובד כוכבים וצמתניטין (לקמן דף טט:) תנן העבד פוסל משום ציאה: עבד כנעני לית ליה קדושין דכתיב (צראה"ט כב) עם החמור עם הדומה לחמור (וגליל כב.). עובד כוכבים לית ליה קידושין דאמרינן (סנהדרין דף צג:) אשת רעהו(י) פרט לאשת א) אחריס ובשאלתות דרב אחאי(י) יליף לה מדתני רב חנניא (שם ט:) צעולת בעל (צראה"ט כ) יש להן מידי אחרינא לא וגבי ישראל מקיש הוויות להדדי מאן דאית ליה קידושי כסף ושטר אית ליה ליה קידושי ציאה אצל עובד כוכבים דלית ליה קידושי כסף ושטר לית ליה קידושי ציאה. ומשני פסיל מדרבי יוחנן ומהאי קרא גופיה משתמעני חייבי כריתות לפסולא: ואית דמפרשי **ואימא נצעלה נצעלה** לפסול לה חייבי כריתות. נמי מ"ש דלא תני להו לעיל. ומשני כי תהיה כתיב מדלפקה רחמנא לצעילה צלשון הויה לא פסיל מתרומה אלא צר קידושי דוקא דבני הויה לאפוקי חייבי כריתות דלאו בני הויה נינהו כי' וסצינרא להו דחייבי כריתות לא פסלי. וקשיא לי צגוה טובא חדא ט (דתמיה היא דהא חמיירי חייבי כריתות מחייבי לאוין ועוד) דתנן צפ' ד' ד' אחין (לעיל דף לג:) אם היו כהנות נפסלו מתרומה צצעילת אשת איש ועוד ק"ו חייבי לאוין פסלי חייבי כריתות לא י(י) פסלי ועוד הא אמרינן צעשרה יוחסין (קדושין דף עו:) דכהן הבא על אחותו עשאה זונה וכיון דזונה היא צעילתו פוסלתה דתניא (לקמן דף נא.) לויה שנשצית או שנצעלה צעילת זנות נותנים לה מעשר ואוכלת לויה אין אצל תרומה לכהנת לא ועוד הא תנן צצמתניטין (לקמן דף טט:) ממזר פוסל ומאכיל ולא משכחת לה אלא צאם אמו ואי חייבי כריתות לא פסלי צציאתם משכחת לה דממזר פוסל ומאכיל את אמו כיצד בת כהן שצא עליה אחיה מאמה והוא ישראל וילדה לו בן פוסל מן התרומה ובה ישראל שצא עליה אחיה מאמה כהן וילדה לו בן הרי זה ממזר ומאכילה אלא מדלא נקט אמו ש"מ ציאת אחיה אפי' צלא ילדה נמי פוסלתה: וי חייבי כריתות לאו בני הויה נינהו צקדושין צפרק האומר לחצירו (ד' ט:) **שפסלוה.** מן התרומה: **י מי שיש לו אלמנות וגירושין צה.** אני קורא צה ושצה אל צית אציה מלחס אציה תאכל ולא מעובד כוכבים ועבד: אשכנז

מסורת הש"ס

(א) לקמן ע: פא. ט. לקמן פא. א) גי"ז שם כמנחות סה. קדושין פט. ד) (לקמן סט. פא.) ט) גי"ז שם סט. עב: סנהדרין כא. נא: יומא מה. סוטה כח. מנחות נא: פז: א) (סנהדרין עא.) ו) לעיל מה. סוטה ט: קדושין עה: ט) (ויקרא כ.) ט) (פי' וישלח סימן סה.) י) (וע' היטב רש"י לעיל מה. ד"ה חייבי.) ט) בס"א אונן, ו) גי"ל לפני ד"ה יל הכי.) ט) שריך לדף סט. א.) יעצני' מ"י,

תורה אור השלם

1. ובה ביהן כי תהיה לאיש זר הוא בתרומות הקדשים לא תאכל: ויקרא כב יב
2. ובה ביהן כי תהיה אלקמה וגרושה זרע אין לה ושבא אל בית אביה כנעניה מלחם אביה תאכל וקל זר לא יאכל ויקרא כב יג

גליון הש"ס

נבא' אי"ב לכתוב קרא חיא. עיין לעיל דף ח ע"ב מד"ה ויבמה: שם גלוי מילתא בעלמא הוא. עיין צ"ח פ"ב דטעול יוס ועיין סנהדרין דף עו ע"א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עבד וכו' פרט לאשת עובד כוכבים ובשאלתות וכו': (ב) בא"ד חייבי כריתות לא כל שכן ועוד הא אמרי':